

van levensmiddelenkaarten en ondoelmatig uitvoeren van bewaking, waardoor veelal overheidspersoneel in de uitvoering van zijn dienst wordt belemmerd.

... De N[ederlandse] B[innenlandse] S[trijdkrachten] worden vereenzelvigd met de persoon van U[we] K[oninklijke] H[oogheid] als hun bevelhebber en het publiek, dat weinig of geen begrip heeft voor de enorme moeilijkheden waarmee u te kampen heeft, is maar al te zeer geneigd, u in zijn kritiek te betrekken. Ik acht dit een uitermate gevaarlijk verschijnsel, niet alleen voor u persoonlijk, doch ook voor ons gehele Vorstenhuis.'

Twee maatregelen achtte Kruls 'dringend noodzakelijk': de Bewakingstroepen moesten onder het Militair Gezag worden geplaatst en in de gebieden die alsnog bevrijd zouden worden, diende bij die bevrijding met alle Binnenlandse Strijdkrachten hetzelfde te gebeuren. Kruls was bereid, de dan te vormen Stoottroepen onder de bevelen van de prins te doen terugkeren.¹

De prins wees deze denkebeelden af. Hij erkende dat zich grove onregelmatigheden hadden voorgedaan maar, zo lichtte hij Kruls op 14 december in, slechts 'zeer incidenteel' en de berichten daaromtrent waren 'opgeschroefd'. Bij een bespreking die de prins op 10 december '44 in Londen had gevoerd met Gerbrandy en van Kleffens, zou gebleken zijn dat althans Gerbrandy het daarmee eens was.² Daags daarna, 11 december, had de prins in het verblijf van de koningin met van Heuven Goedhart gesproken die hem had gezegd dat '60% à 70%' van de BS'ers 'na de bevrijding zou zijn aangetrokken en nooit aan illegaal werk gedaan hebben.' Wat de Stoottroepen betrof, achtte de prins die cijfers onjuist (terecht) – wat de Bewakingstroepen aanging, niet, maar dat was, meende hij, schuld van de OD, 'omdat de OD in het begin der bevrijding nogal geworven heeft.'³ Met dat al werd aan de prins op 10 en 11 december duidelijk dat de bezwaren van Kruls tegen de Binnenlandse Strijdkrachten in het Londense ministeriële milieu niet zonder echo waren gebleven. Erger nog: op 14 december zei hem generaal Edwards, hoofd van de *Shaef*

¹ Brief, 2 nov. 1944, van Kruls aan prins Bernhard (CSMG, Zeer geheim archief, 6, 119). ² Tenminste: dat schreef de prins. In werkelijkheid had Gerbrandy wel degelijk algemene kritiek op het optreden van de BS; zij komt in een volgend hoofdstuk ter sprake. Tekenend voor Gerbrandy's tekort aan informatie en inzicht was nog dat hij op die 10de december aan de prins vroeg, waarom de Binnenlandse Strijdkrachten in bevrijd gebied eigenlijk onder diens bevel stonden. De prins legde hem toen uit, 'dat dit automatisch gebeurde; ten eerste, omdat ik bevelhebber der Nederlandse strijdkrachten te land ben, en ten tweede, omdat deze eenheden uit opportuniteitsoverwegingen in deze vorm zijn opgericht en door de Geallieerden worden gebruikt.' (brief, 14 dec. 1944 van prins Bernhard aan Kruls (a.v.)) ³ A.v.